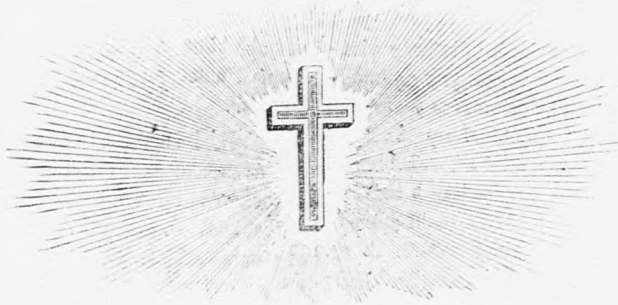

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethetni rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó társulat ügynökénél — czukorteca 6 szám, első emelet, a szerkesztőségnél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Ejőfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. p.p. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czímezendők. (Pesten a központi papnövevényben.)

KATHOLIKUS NÉPLAP.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

11.

Budapesten, martius 31. 1852.

P i u s.

A „Kath. Néplap” t. cz. olvasói előtt nem leszen talán érdektelen azon szent atyák életét rövid vonásokban rajzolni, kik a romai pápák következési sorozatában „Pius” névvel följegyezték.

I. Pius, ki Aquilejában született, Antoninus császár korában volt romai pápa, 148-tól egész 157. évig. Ő hozá azon rendeletek némellyikét, mellyek mai napig megtartatnak azon esetben, ha a sz. mise alatt az áldozár vigyázatlanságából a sz. ostya földre hull. Miután még más böles intézkedéseket is tett volna, mint vértanú halt meg a véres keresztényüldözések idejében. Halálának évnapját az egyház július 11-kén ünnepli.

II. Pius, 1405. született a sienai köztársaságban, a Piccolominiak nemes házából volt, és pápává való megválasztása előtt Aeneas Sylvius nevet viselt. Capranica bibornok az ifju embert mint titoknokát magával vitte a baseli zsinatra. Később a freisingi püspök titoknoka a frankfurti birodalmi gyűlésre kísérője lön. Ezután Sweizon és Németországban keresztül egy utazást tön Angliába. Baselbe visszatérve, a zsinat titoknokává neveztetett, melly őt különféle követésekre alkalmazta. Így jött Bécsbe is. Egy időig az egyhazi jog terén tévutakon járt, azonban ismét jobbra tért. Triesti, sienai püspök és bibornok lön. 1458-ban mint II. Pius pápának megválasztva, leginkább a kereszténységnek akkori legdühösebb ellenése elleni háboruval foglalkozott. Konstantinápoly már a törökök kezeibe esett, kik megszámlálhatlan hadi csapatokban gyilkolva és pusztítva vonultak a keresztény tartományok ellen. II. Pius tehát összegyűjté bibornokait. Lelkesült beszédet tart és keresztjáratra hí fel a törökök ellen. 1464 augustus havában személyesen elment Romából Ankonába, melly a keresztény

hadsereg gyűlhelyévé vala kitűzve. Tekintete napkelet, Jerusalembé volt irányozva és — meghalt.

III. Pius, a Todeschiniak házából már II. Pius alatt bibornoknak volt kinevezve. Midőn 1503 pápának választatott, egy pap előtte egy pihkóczot gyűjtött meg s így szólt hozzá: „Szent atya! így mulik el a világ dicsősége.” III. Pius erre nem tartoztatá meg magát a könyektől. Érzé, hogy élete vége felé jár. Oly örömet tett volna némelly javításokat, egy közönséges zsinatot akart összehívni s terve volt, egy keresztény hadsereg élén személyesen a törökök ellen vonulni. Csak tiz nap foijt le koronaátatása után, midőn a halál őt elérte.

IV. Pius, 1499 Milanoban született s családi neve: Medicis János Angelo volt. Az orvosi és jogtudomány tudora volt és a schmalkaldi háboruban szolgált. 1559 karácson utáni éjjel pápának választatott. Mint ilyen azon volt, hogy a trienti zsinat befejezését létre hozza. 1563 december 4. a Trientben összesereglett püspökök által a 25. és utolsó ülés tartatott. IV. Pius meghalt 1565 évben. Unokája, Borromaei Károly általa emeltetett bibornoki méltóságra, s drága örökség gyanánt hagyatott hátra az egyháznak, melly Milanonak ezen érsekét mint szentet tiszteli.

V. Pius, szent, kinek ünnepe az anyaszentegyház május 5-kén tartja, a breviariumi olvasmányokban következőleg rajzoltatik: „Boscoban a Ghislieri családból származván, tizennégy éves korában sz. Donmonkos szerzetébe lépett. Béketűrő, alázatos, szigoru életü, folytonosan imádkozó s szerzetszabályainak teljesítésében buzgó volt. A bölcsekedés- és hittudományt tanítá. Egyhazi beszédei sokszoros gyümölcsöt hozának. Élete kockáztatásával tartoztatta távol több városoktól a tévnanok ragályát. IV. Pál pápától püspökké s azután bibornokká nevezett, ki őt fontos és nehéz küldetésekre használta. 1566 pápának megválasztva, szigoru életmódján mitsem változtatott. Az

anyaszentegyház növekedése, az erénytisztaság visszaállítása, a tévelyek kiirtása, a szegények gyámoltatása, az apostoli szék jogainak védelmezése leginkább szívében feküdt. A törökökön Lepantónál nyert fényes győzelem is 1571 évben, mely által a török tengeri hatalom megsemmisített, az ő fáradozása- s imádságának tulajdonítandó. Midőn a törökök ellen épen új hadi készüléket tenne, súlyos nyavalyába esett. A sz. kegyzserekkel ellátva, lelkét az Ur kezeibe ajánlta 1572-dik évben.

VI. Pius, megválasztatása előtt Braschinak nevezetett, mint főpásztor 1775—1799 évig kormányozta a keresztény egyházat. A bibornokokhoz, kik őt megválasztották, ekkép nyilatkozott: „Megválasztásom eredménye szerencsétlenségem.” Így szólt ő célzással azon viharokra, melyek az egyházban dühöngni kezdének, s melyek alatt neki a kormányrudat tartania kellett. Mária Terezia császárné halála után II. József császár oly rendeleteket hozott, melyek egy részről a pápai tekintélyt megrendítették, és más részről sok bajt idéztek elő. Szerzetek töröltettek el, egyházjak foglaltattak le, püspökségek pápai megerősítés nélkül adományoztattak oda, a körmenetek (processiók) eltiltattak, a társulatok feloszlatottak, az ártalmas közös papnöveldek behozattak, — ily s ehhez hasonló tartalma volt egy sor császári rendeleteknek. Az egyházat Ausztriából fenyegető veszélyt elhárítandó, VI. Pius elhatározta magát 1782 Bécsbe utazni. Utjának minden léptén ezekkel találkozott a pápa, kik térdelve akarák áldását fogadni. A császár és ministere Kaunicz viseletéből kitünt, miszerint a pápa jötte nekik alkalmatlan. A császár eltűrte a gyalázó ropiratok terjesztését és kinyilatkoztatá, hogy a megvizsgáló ügyek fölött csak írásban akar értekezni. A pápa négy héti tartozkodás után Bécsből elutazott. A császár ugyan elkíséré őt Mariabrunig, azonban pár órával később eltörle ezen kolostort, megmutatandó, hogy ő a pápa által végképen nem hagyta magát megváltoztatni. Ezen ellenségeskedések a pápa iránt néhány évvel később felülmulattak azon erőszakoskodások által, melyeket a francia forradalom véghez vitt. VI. Pius nem helyeselhetette a jakobinusok azon határozmányait, melyek a papságtól egy eskü követeltek, melyet egy lelkiismeretes pap sem volt képes letenni. A pápa a Frankhónból menekült papokat befogadá, s midőn a többi hatalmasságok Franciaország ellen készültek, VI. Pius is felállítá seregét az egyházi állam védelméül. Bonaparte Felső-Olaszországban győzött, a francia hadsereg Romába nyomult s a 80 éves aggastyán VI. Pius fogságba vitetett előbb Sienába, később Florenz mellett egy karthauzi-zárdába. Midőn a háboru ismét kitört, ellenségei őt Valenceba vitték déli Franciaországba. VI. Pius megbetegedett. A nép sirva gyűlt össze fogháza körül. A pápa haldokolva magát

az ablakhoz viteté s megáldá a jelenlevőket. Egy könnyű halál megmenté őt 1799-dik évben a további kínoktól.

VII. Pius Chiaramonti nemes házból mint 16 éves ifju szent Benedek szerzetébe lépett. Imolai püspök és bibornok lön. A Velenczében különféle városokból összegyűlt bibornokok őt 1800 évben pápának választották. Minthogy Roma még ellenséges kezekben volt, II. Ferencz császár az ő államaiban szabad és tiszteletteljes menhelyet adott a pápának. Az első consul, Bonaparte, az egyházi ügyeket a pápával rendezni igyekezett. Egy concordatum (egyezkedés) jött létre. Napoleon, állami végzet által császárságra emeltetvén, 1804 évben sürgetve kéré a pápát, hogy őt Párisban megkoronázza. VII. Pius eltökélte magát ezen utra. Nem csak Savoya sziklaösvényein, hanem Frankhón országutain is az ajtatos nép a pápának elébe ment. A sz. atya és Napoleon közt ismét egyenlenségek támadtak. VII. Pius 1809 julius 5 éjfélkor mint fogoly kényszerült Romát elhagyni. A szerencsétlen, de le nem győzött aggastyán Florenz- és Turinon keresztül Grenobleba s innen Savonába hurczoltatott. Napoleon 1812 juniushan a pápát Fontainebleaubába hozatá s kényszeríté őt egy új egyezkedésre. VII-dik Piusnak ismét Savonába kellett menni. Az 1813 év Napoleonra nézve végzeteljes vala. Midőn a szövetségesek 1814 évben Franciaországba vonultak, Napoleon parancsot küldött Savonába, a pápát szabadságba helyezni. A szövetségesek martius 31. Párisba vonultak s VII. Pius majus 24. a legnagyobb ünnepek közepett ismét visszatért Romába, s a következő évben a bécsi gyülekezet által tartományi területét visszakapta. Egy tulajdon bulla által 1814 aug. 7. a jezsuita-rendet ismét visszaállította. Az angol kormánytól lépéseket tön, hogy a hatalmas harcoknak fogsága enyhíthessék. VII. Pius meghalt Romában 1823 évben, — és Napoleon? hol? hogyan?

VIII. Pius 1829 martius 31. választott meg pápának. Családi neve: Castiglioni volt. Az orosz kormánytól a katolikus örmények javára vetette magát közbe s a braziliai kormánytól a rabszolgaság eltörlését sürgette. A hite miatt Angliától nyomatott Irhón felszabadított. A francia juliusi forradalom Europa nyugalmát megrázkódtatta. Olaszhon is lázasan vonaglott, ekkor halt meg VIII. Pius nov. 30. 1830.

IX. Pius, a jelenleg dicsőségesen kormányzó szent atya, 1792 május 13. Sinagliában az egyházi államban született. 1823 évben egy missioval foglalkozott Délamerikában. 1840 évben ő, Mastai Ferretti, imolai püspök, bibornokká nevezetett. 1846 junius 16. 50 bibornok által pápának választott. Az általa atyai kegygyel osztott szabadságok és engedményezések gyalázatos visszaélésekre használtattak fel.

1848 novemberben kényszerülve látta magát, Romát elhagyni s nápolyi földön Gaetába menekülni. Francia fegyverek segédelmével a rend Romában ismét visszaállított. Tizenhét hónap után 1850 aprilben IX Pius városába visszatért. Ha ezek vagy azok ötet gyalázzák, mi imádkozzuk: „Az Ur tartsa s áldja meg őt, és ne adja át ötet ellenségeinek kezébe.“

Lichtensteiger Ferencz.

Hunyadi János.

Bajnokinknak fénysorában
Legdicsebb nagy Hunyady,
Hős nevét a jó magyar nem
Fogja szünni áldani;
Mert ő védte meg esudásan
Pártra oszlott szép hazánk,
Mohamed midőn pogányit
Kárörömmel hozta ránk.

Tizszer verte meg merészen
A töröknek esordaját;
Tizszer menté szolgálástól
Kis sereggel e hazát.
Ő Belgrádból, mint a szélvész,
A törökre rácsapott,
S merre szörnyü kardja villant
Ottan élőt nem hagyott.

Ő korának nagy esatárja
S a töröknek rémje volt;
De keblében a nagy Istent
Hűn imádó szív honolt.
Erre esalhatatlan tanu mind-
Az, mit életébe tett;
Én csak élte végszakából
Mondok egy történetet.

* * *

Megszünt Nándor' szüz falánál
A törökvesztő esata;
Vérbe' fűrdött a magyar kard,
S vért ivott a víg Duna.
A magyarnak ajakáról
Győzedelmi dal zeneg;
A török fut s visszanezve
Az üző kartól remeg.

Ámde minden változékony
Minden a nagy ég alatt,
S a néhány, örömben' dús perc
Vajmi gyorsan elhalad!
E hon is, melly győzelemnek
Mámorába' lenge még,
Szörnyü hírral a valóra
Kégytelen' felrúzták.

Nagy Hunyad, kinek nevére
Büszke volt e szép haza,
Nagy Hunyad, ki győzedelmet
Győzelemre halmoza,

Elgyengülten, ősz hajakkal,
Annyi harc- s viszály után,
Végesatát küzd a halállal
S Istenéhez felkiván.

Hős baráti, a kiket nem
Birt legyőzni félvilág,
Szörnyü sejtéstől leverten
A halót körülfogák.
Melly imént lángolt, szemükből
Kialudt a harczi tűz,
És helyébe a szorongás
Egető könyüket üz.

„Im időm lejár, s utam tán
Nem soká bevégezem,
S tetteimről számot adni
Hív kegyelmes Istenem.
Egyre kérlek még: Urunknak
Templomába vigyetek,
Ott hogy szent testét vehessem,
S áldva léssen éltetek.“

Környezői jól tudák, hogy
Benne mit veszt e haza!
S szándokának ellenállni
Mind egy szívvel akara.
„Jó atyánk e hon te benned
Bírja védő angyalát,
Te vagy az, ki elleninket
Vaskaroddal zaklatád.“

„Tested most nyugalmat óhajt,
Ne tagadd meg azt neki.
E mozgás, mit tenni vágyasz,
A halált sietteti.
S ha te meghalsz, oh jaj akkor
Hős nemednek oh magyar!
Szolga léssz, szíved meg elméd
Nagyra törni bár akar.“

„Egyedül Ő ur s király a
Menny és földnek Istene,
S hogy urát magához kérje
Az szolgálóhoz illik-e? —
Vigyetek s ha nem sokára
— A mint érzem — föld takar:
Ne busuljatok! Legjobb az
A mit ő, a bölcs akar.“

„Mint a szirt, melly győzhetetlen'
All a zajló víz között,
S büszkén nézi ezt, melly véle
Oly hiába küszködött:
Úgy fog állni szép hazánk is,
Erje bár baj és veszély;
Hogyha magzatának keble
Önzés nélkül érte él.“

A népség busan s leverten
Hullamzék az útakon,
Szellemeknek vélnéd őket,
Hang nem jó ki ajkukon;

Csak szívök* hangos verése
 És a csillogó könyár
 Láttatá: azt mint szerették.
 Kű halálnak karja vár.

Szerda volt.* — Hunyad beére
 A templomba s tédre hullt.
 S tiszta bár ő, mint az angyal,
 Szíve mégis elfogult;
 Mert tudá, hogy a kenyér, a
 Mellyet enni most akar.
 Kárhozatba dönt, ha keblünk
 Büntől rút lelket takar.

De hisz e magyar hazában
 Volt-e jámborabb kebel?
 Volt-e szent hitét ki mint ő.
 Olly hévvel karolta fel?
 S így, bár szíve elfogult, meg-
 Nyugtató azon tudat.
 Hogy az Ur a bennhívöknek
 Bö kegyelmet osztogat.

Milly sugárzó arcczal ette
 Ő ez angyali kenyért.
 Lelke mostan élvezé már
 A jutalmat tettivért.
 Oh mi kék az, hogyha kebel
 Tiszta, mint az ég' hava.
 Végperezidben olly nyugodt léssz,
 Mint a jó Hunyad vala!

Knausz Nándor.

A jámbor unoka.

Menalk a tisztes öregapa már idős volt; 80 év nehezült gyengé vállaira, ezüstfehér ősz haj fodé redős homlokát, s erős bittal kelle támogatni ingadozó lábait. Valamint ki tiszta nyári napon fárasztó munkája után a föl-vidító hűves est gyönyöreit élvezi, s elvégezve Istenéhez halaimáját nyugalomra kel, s jótékony álmot reményl és vár, hasonlólag Menalk is élte hátralévő napjait az Ur szolgálatja- s önyugalomára szentelte; mert ő is egész élte alatt szorgalmas munkás volt, sok jót tett, s azért most nyugalmasan és vidáman töltve öreg napjait, közelített élte végéhez. Menalk az égnek áldását megnyerte gyermekei számára, hagyott is nekik számos nyáját, és bőtenyésző legelőket; kitünőleg pedig isteni félelmet. Ezek viszont gyengéd buzgalommal eltelve vetélkedtek egymásközt öreg apjoknak vég napjait minél edesebbekké tenni, s így nevelésökre fordított gondoskodását valamennyire meghálálni; a hol pedig ezen kötelesség teljesítettük, ott mindig áldással jutalmaz az Isten.

Gyakran midőn a jó öreg kunyhója előtt ülve, a

szépen zöldelő kertet, avvagy távolban a mezei gazdaságot, és az azon foglalkozó munkásokat szemlélé, körülvették ötet unokái, öregségének legfőbb örömei, s körülötte ugrándoztak. Játékaik közben majd mint bekebirő elintézte kis bajiakat, majd tanítá őket engedékenységre és részvétre az emberek-, de még az állatok iránt is. Unokáinak játékaik közé mindig vegyített egyszerű de alkalmas tanuságot, vagy pedig kellemes s jóra serkentő történetecskéket beszélt el előttök. A kisedek a földön vagy az ajtó küszöbén körbe ülve, felnyitott szájjal, s szemeket a beszélőnek ajkára meresztve, azt feszült figyelemmel hallgatták.

Egykor, midőn az öreg épen napkeletkor az ajtónál feküdvé nyugodnék, Elek az ő kedvelt unokája volt egyedül oldala mellett. E szép gyermek nem élte még tul a 14-dik tavaszt, rózsá-piros arcza az ártatlanságot és egészséget tükrözé vissza, aranyfürtös haja nyaka körül simán terült el; tiszta kék szemei öreg atyja arcán nyugodtak, ki neki épen arról beszélt, mennyi jó rejlik abban, ha valaki felebarátjával jót tesz, s a szükségét szenvedőkön segít; „Semmi örömet, ugymond, sem lehet hasonlítani azon örömhez, melly a jótettet szokta követni. A hasadó hajnalpir, és vidám lenyugta a napnak, a fényes hold, melly a sötét felhőfátyolon keresztül tör, kellemes érzetet önt ugyan az ember kebelébe; hanem azon érzet, kedves fiam! melly valamely jótét után szokott támadni bennünk, mindennél sokkal dicsőbb és felségesebb.“ A megindulás és öröm könyüi peregetek le arcán a kedves gyermeknek. Az öreg ezt mint egy elragadtatással szemlélte. „Te sírsz, így szólítja meg végre, kedves Elekem, az én szavaim nehezen indítottak meg ennyire, hanem kell valaminek elrejtve lenni szivedben, mi ezen megilletődést szülte. Elek letörölte arczáról könnyeit, de ismét ujak toluának a letörültek helyébe, s most így szólalt meg: „Igen apám! én nagyon érzem azt, hogy semmi sem örvendeztet annyira, mint valakivel jót tenni.“ A megilletődött Menalk unokája kezét megszorítván, ujjonnan mondja Eleknek: „Szemeidből látom én és azokból olvasom, hogy valamely más oka van megindulásodnak, és nem egyedül az én beszédem, tán most akarod először eltitkolni előttem, a mi már ajkadon lebeg?“ „No jól van, édes atyám, így szól végre Elek, magát összeszedve, s neki bátorodva, én neked mindent megmondok, mindent még azt is, mit kívüled örökre keblembé zártam volna. Mert nem tőled tanultam-e, hogy a ki jót tesz, s azzal dicsekszik, csak még felényire jó? Épen ezért akartam előtted titkolni azt, mi engem annyira megindított, és a mellyből megtanultam, hogy azon öröm, melly a jótéttől származik, legdicsőbb s legnemesb érzet az életben. — Minapában báránykáim közül egyik eltévedt. Én elmentem az erdőbe azt fölkeresni, s ott egy helyről fájdalmas panaszló hangokat hallottam; lassan oda lopódz-

* Aug. 11-ke 1456. Fesler 5. könyv. 843. levél.

tam, honnét a fohások jöttek, és látok ott egy embert, ki épen akkor veti le nehéz pogyászát hátról, és siránkozás közt illy panasz-szavakra fakad: „Már nem mehetek tovább; oh mily nyomoruságos ez élet! — Bút és fájdalmat arattam csak munkám után. Órákig tévelygek már a nap heve alatt ide s tova csak hogy egy forrást találhatnék, mely szomjamat enyhítené, a vagy egy gyümölcsfát, mely éhemet csillapitná, de csak egy lábnyomra sem akadok, mely szállásra vezetne, remegő térdeim sem bírnak már meg. De azért nem zúgolódom, oh jó Isten! te mindig megsegítettél még szükségemben!” E panaszos szavai végezte után fejét pogyászára téve, elnyújtózott a földön. — Észre-vevém, hogy nyugodni akar, egy gondolatot adott az Isten eszembe, hogy t. i. legnagyobb sietséggel menjek haza. Mi megtörténvén, szaggattam érett és friss gyümölcsöt, megtöltöttem egy üveget téjjel, s kenyeret véve magammal, mindezeket egy kosaracskába tettem. Gyorsan visszasiettem előbbi helyemre s már akkor a szegényt mély álomba merülve találtam; csendesen feléje közeledvén, melléje letevém a kosarat, s ismét elbujtam a bokrok közé. Rövid vártatra fölébred-

az idegen, mélyen sóhajtvá fölkel, s épen pogyászát akarja ismét vállára venni, midőn megpillantja a teli kosarat; „Nagy Isten, így kiált föl, mi ez? álom-e vagy való? Oh nem! én Istenem! ez nem álom! (ez alatt az üveghez nyul) én valóban ébren vagyok! — Csuda-e, a mit te oh legirgalmasabb Isten! mivelsz? avvagy tán egy jótévő halandót vezetett ide gondviselésed? Oh Istenem, mennyire köszönöm én ezt néked szívem egész teljéből; oh csak láthatnám meg az én jótévőmet, hogy megölelhetném, hogy megáldhatnám őtet. Áld meg őtet te Ur Isten! áld meg övét, és mind azt, a mi neki kedves és drága!” Az öröm ezen kitörése után fölfrissíté magát a szegény adományból, egész evés alatt a megindulás könnyűit hullatta, s vizs-

gálódva tekintgete körül, ha valljon nem láthatná-e meg valahol jótévőjét. Enyhülvén és neki derülvén az étkek által fölkel helyéből, folveszi terhét, s folytatni kezdi utját; én pedig ekkor a bokrok közül kibujván előreszaladtam, hogy utját állhassam, s azért egy járásnál, a merre neki bizonyosan kelle mennie, megállapodtam. Ő jön, köszönt engem, s így szólit meg: „Halld fiam! nem láttál-e valakit ezen hegységben, ki egy étkekkel megrakott kosarat vitt volna magával?” Én pedig felelet helyett kérdeztem: „hogy mikép jöhetett ő e vadonba, hisz itt bizonyosan el fog tévedni, mert erre nem vezet semmi út?” — „Igen! kedves gyermekem fájdalom! én biz eltévedtem, és ha az Isten nem könyörül rajtam, a hőség, szomjuság és éhség miatt e pusztaságban el is veszttem volna.” — „Tehát én most utba fogom igazítani, adja ide batyuját, majd ugy könyebben követhet.” Hosszu nógatás után végre batyuját csak ugyan átadta, s így kivezettem őt az utra. S ime most láthatja édes atyám! ezen eset esalta ki az örömkönyeket szememből, s csalja ki mindig, valahányszor reá gondolok; a dolog ugyan némi fáradságomba került, s mégis mondhatatlan örömmel emlékezem vissza reá; oh minő örömet kell érezni azoknak, kik sokkal nagyobb jótétet visznek véghez?”

Unokájának ezen elbeszélése után a jámbor öreg atya áhitattal így kiáltott föl: „Igen én Istenem! fájdalom nélkül nézhetek síromba, mert Isten félelmét és jótékonytágot hagyok hátra házamban!” P. F.

Katholikus hitélet.

XXVIII.

Uj-Palota, mart. 25-én 1852. A Jézus szent gyermekségének társulata, és ez által a szerencsétlen chinai pogány gyermekek fölött Isten áldása lebeg. Mindenütt hol csak értesülnek a hivek ama chinai pogány vad embertelenségről, mely szerint a sok nejtűség miatt fölöslegesen született ártatlan kisdedeiket vagy megfojtják, vagy a folyókba dobják, vagy a mi még iszonyatosabb az utszákra hányják, hogy a sertések, s egyéb állatok prédáivá legyenek; mindenütt hol csak értesülnek anyaszentegyházunk azon gyöngéd intézkedéséről, mely szerint az említett szerencsétlen pogány kisdedek sorsát szeretettel fölkarolván, társulatot alakít, hogy a tagok szellemi és anyagi szorgalmaik által, közülök minél többen kiragadtassanak a lelki és testi halál karjaiból, és így keresztény szeretet által tétesék jóvá azon sérelem, melyet a pogány vadság olly kebel lázítólag követ el az emberiségen; és azt gyermekekből, kikről édes Üdvözítőnk azt mondja: „hogyan gyalaik mindenkor látják az én Atyámnak orcáját, ki mennyekben vagon,” és azt Jézus sz. gyermek-

ségének kedves czime alatt; mindenütt, mondom, igen szives és buzgó részvételre, viszhangra talál.

Igy történt az Uj-Palotán is. Alig értesítém ugyan is hibeimet folyó év első napján, az említett pogány iszonyatosságról, alig ismertetem meg velük a szent gyermekség társulatát: azonnal 37-en iratták be magukat, az illető szülék és kisdedeik kölcsönös örvendezése közt a társulatba, éltek 21-dik évéig állandó tagokul: miután pedig az iskolában gyermeki fogalmakhoz alkalmazottan is beszélgettem e felől kisdeditványimmal, újabb ösztönt kapván, még többen iratták be magukat, úgy hogy jelenleg ezen kisdeditványban, 56-an röpitik naponkénti fohászaikat az irgalom atyához a pogány gyermekek megmentéséért, ugyan annyian nyújtják szeretet-adományait, azon pogány szüleiktől elvetett, de a keresztény hitteljesztők által folszedett, megkeresztelendő vagy már megkeresztelt kisdeditványok táplálására és nevelésére.

Az uj-palotai társulat ideiglenes alapszabályai a francia társulatéból vétettek, de ezekből csak azok szemeltettek ki, melyek falusi egyszerű körülményekhez, és a társulat lényeges céljához illenek. Különösen: hogy a tagok éltek 21-dik évéig maradandának a társulatban; addig naponként egy „Üdvözlőt” tartoznak imádkozni, az ismeretes záradékkal, a mellett havonként 1 p. krt fizetni: a csecsemősök helyett, mert ilyenek is irattak be a szülék kívánságára, szülék végzendik az imádságot, míg csecsemősök imádkozásra alkalmasok leendenek; a társulat igazgatója, és pénzkezelője a helybeli plebános, a gondnok közbejöttével; a begyűlt pénz mélt. püspökünknek kézbesítendő; a társulat virágzására, és üdvös céljának sikerülésére, felévenként egy énekes sz. mise fog tartatni; végre ha e társulat honunkban vagy megyénkben nagyobb virágzásra jutna, az uj-palotai társulat aláveti magát az országos vagy megyei szabályoknak.

Hitrokonim előtt nem lesz talán érdektelen, ha hibeim ezen társulat iránti buzgó részvételének egy példáját hozandom föl. Megtartottuk t. i. a szabályszerint első félévi ünnepélyes ajtatosságot, és ime! hibeim olly nagy számmal gyűltek az Ur hajlékába, noha köznapon tartatott, hogy ünnepi gyülekezetnek is beillett volna; öröm volt látni az ünnepélyesen felöltözött kis tagokat, és ezek közt több anyákat, ölükben csecsemősöket tartván, az Ur oltára előtt térdepelni, s az oltári szentséggeli áldást mély megalázódással fogadni. Egyszerű jámbor hibeimet annyira megindítá ez ünnepély, hogy sokak szemeiben az öröm-könnyek gyöngyei rezgették, s mindenki szívének mélyéből emelt fohászok közt kért áldást a társulatra, és a szegény gyermekekre; nem csak, hanem többen ez ünnepély után egész évre letették szeretet-adományait, s köztük olly szegények is, kik a templom pénztárából alamizsnát kapnak, felajánlták alamizsnájokból gyermekeikért

az illetőséget, elfogódott szívvél nyilvánítván előttem, miszerint ők szeretetből kapván, szeretetből ajánlják Isten sz. nevében, s kívánnák, hogy kis adományaik Isten áldása által sikeresek legyenek, a még szegényebb pogány kisdeditványok ápolására, és keresztényi nevelésére.

Ez a valódi tevékeny keresztény buzgalom és szeretet! ez valódi dicsősége a ker. kath. egyháznak, hogy illyet tud fiaiban fölgerjeszteni! Ápoljuk tehát kedves tisztelendő sorsosim! anyaszentegyházunk ezen új szép intézményét, és ültessük azt az Urnak gondviselésünk alá bizott kertjébe, hogy százszoros gyümölcsöket teremjen az emberiség és kereszténység terjesztésére. Mi pedig mindnyájan kedves hitfeleim! gyakoroljuk, ezen társulat által, a tevékeny szeretetet, mellyről Jézus, a szeretet isteni hirdetője mondja: „Ha csak azokat szeretitek, kik titeket szeretnek, micsoda jutalmát vehetitek? nem ezt cselekszik-e a publikánusok is? és ha csak atyátfiait köszöntitek, illetőleg segítitek, mit miveltek egyebeknél többet? nem azt mivelik-e a pogányok is?” Máté 5, 46. 47. Segítsük tehát a pogányokat is, hogy ők testikép ápolatván, lelkekép a Krisztus szent hitében neveltetvén, velünk együtt dicsőítsék az Ur Jézus szent nevét. Ugy légyen!

N y á r y F e r e n c z, uj-palotai plebános.

XXIX.

M a k ó n, mart. 20. 1852. Dicsértessék a Jézus Krisztus! tisztelt Szerkesztő ur! Tudva lapjaiból, hogy szivesen vesz s örömet közöl mindent, a mi a hitélet-ről örvendetes tanúságot teszen: örömmel jelentem, hogy városunk rom. kath. lakosai a szent atya által az egész kath. keresztény világnak engedményezett s itt böjt második vasárnapján megkezdett jubileumi ajtatosságnak épületes részt véve, buzogva járulnak a számukra is megnyitott kegyelemforráshoz; s míg a jubileumi teljes bucsu megnyerhetése egyéb föltételeit szent vetélkedéssel teljesítik: az alatt szépen adakoznak az Afrika forró ege alatt apostolkodó hithirnökök gyámolítására, s az általok felfogott szent ügy elősegítésére is. Ezen kegyes adakozások egy e végre szentegyházunkban kijelölt ládácskába folynak be, mellyekkel én időről időre beszámolok. Midőn azt minapon ismét felnyitám, az apró adományok között egy darab 50 pengő forintos jegyet találtam benne. Ugyan ki volt ezen jólelkű adakozó? kérdeni fogja Szerkesztő ur. Köztünk mulat, még püspöki székét a legyőzött akadályok után elfoglalhatja, megyei püspökünk, mélyen tisztelt főpásztorunk, mélt. és főtiszt. Cs a j á g h y Sándor ur, kinek valamint gondja mindenre kiterjed, úgy bőkezűségének áldása mindenhova kihat. Ot is láttuk a mult vasárnap az említett ládácskához járulni. Ki folyó hó 15-dikén elemi tanodáink osztályáiban a

nyilvános probatét alkalmával a tanulókat atyailag kérdegetve, feleleteiket türelemmel hallgatva, a tárgyakat fejtegetve, egész napot tölteni, s az 500-at haladó ifjuságot megelégedése jeléül egytől egyig mind megajándékozni méltóztatott. Látogatja kórházunkat, s míg ajkairól vigasztaló szavak ömledeznek, az alatt atyai kezei segínyt nyújtanak, még pedig oly mértékben a szenvedőknek, hogy a szegény sinylődő alig tudja, higyen-e könybe lábadt szeméinek. Így ad ő értelmet nemes telteiben szavainak: miszerint „Ő csak kezelője a reabizott javaknak.“ — Tartsa a Mindenható, áldása teljével megajándékozva az Isten lelke szerinti főpapot!

Bagaméri Imre,
egyházgondnok.

XXX.

Ságh, mart. 20. 1852. A szerencsétlen chinai gyermekek szomorú sorsukat a sági kath. iskolába járók is, néhány más gyermek-, úgy éltésb jámbor szívű emberekkel, szinte szánakodásra vették, s azok mentességére egy két krajczárakat a legbuzgóbb szíveséggel nyújták át kezemhez; és mivel mindegyiknek ajándékát külön neve följegyzése után ígérém följegyezni, mindegyik első akara lenni. Erre egy szegény, de erköles-, tanulás-, s isteni félelemre nézve gazdag. Bálint Lina nevű kis tanulóm csak hamar haza értevel elővette egykor ajándékul kapott, s nem nyalánkságra fordított szép ezüst 6 krósát s hozzá örömmel, hogy vegyem át, s küldjem azon szegény chinai gyermekek számára. Nagy meglepés volt ez reám nézve, valamint Szabó János kis tanulómtól is, midőn 6 vlt. krt áldozott ezen célra. Így ezek, s több tanuló társaiktól, valamint más felebarátját szerető emberfeleim-től, magam csekély hozzá adásával, lett az összeg 1 frt 20 kr. p. p.-ben, mit addig is vegyen szívesen t. Szerkesztő ur, míg a társulat megalakultával időnként többel szolgálhatunk.

Nagy József,
sági elemi tanító.

XXXI.

Kalocsa, mart. 25. A ker. kath. szeretet tevékeny, és jóltévő, mert az emberiség legnagyobb Jól-vőjétől, Jézustól örököltetett. És mi katolikusok nemcsak szóval tanítjuk: hogy a világ bármely szegletén lévő embertársaink is testvéreink; s azokat, kik az egyedül üdvözítő ker. kath. anyaszentegyház kebelén kívül vannak, tehetségünk szerint ennek kebelébe vezérelni, szent kötelességünk: hanem ezen sarkalatos hitágazatinkat tettele is be kell bizonyítanunk, ha a ker. kath. nevezetét igazán megérdemelni akarjuk.

Az élő, és tevékeny kath. szeretet egy szívemelő példájával szolgálók ezennel a Kath. Néplap t. cz.

olvasóinak, melly egyszersmind a városunkbani hitéletet is némileg tanúsítja. — Ma az üdvözítő Ur Jézus megtestesülésének emlék-ünnepén a következő sorokat voltam szerencsés kaphatni.

„Nt. barátomuram! Kegyes Megváltónk titokteljes megtestesülésének hiradási sz. ünnepén van szerencsém hírül adni: hogy a múlt vasárnap, midőn kegyes Üdvözítőnk a lelki- s testiképen éhező, s őt követő öt ezer embert nemcsak mennyei igéjével, de a kiehézett nép bágyadságán szánakozva, testi eledellel is kielégített volt, az azon napi evangelium szerint; ennek folytán a gondviselése alá bízott ifjuságot, sz. ige magyarázat közben én is a szerencsétlen chinai pogány gyermekek iránti szánakozásra szólítottam fel, ajánljanak ők is tehetségük szerint chinai kis testvéreik fölsegéllésére. És miután a szerencsétlen kiseddek szánandó sorsának, a francia püspök urak, sőt hazánkban is több példának eleven rajza után a növendékek résztvevő készségét örömmel tapasztaltam; addig is, míg a pesti választmány a Jézus gyermeksege társulatának szabályait hazánkhoz alkalmazva megállapítandja, * ezen kis alamizsnával járulnak fölsegéllésükre. A 4-dik osztály 1 frt. 26 kr. a 3-dik osztály 1 forint 10 kr. a 2-dik osztály 3 frt 21 kr. az 1-ső osztály 1 frt 42 kr. összesen 7 frt 39 kr. v. p. Kérem legyen szíves ezen összeget rendeltetése helyére szállítani, és az illetőket felkérni, hogy mielőbb tovább küldjék, hogy részesüljenek az ártatlan chinaiak a mi segélyünkben is. stb. Dabay Elek m. k. a kalocsei kegyes rendű ház igazgatója.“

Itt a tény önmagát dicséri. S azért én még csak azt adom hozzá, hogy a főnebbi összeget 4 p. frtra

* Örömlenkre szolgál a hitbuzgó igazgató urat arról tudósítani, miszerint kívánsága már teljesült. — Ugyan is a pesti választmány a szent gyermeksege társulata alapszabályait, Magyarország viszonyaihoz alkalmazottan, már egy könyvcskében is kiadta, melly legközelebb a jó s oleső könyvkiadó társulat t. cz. bizományosainál kapható leendő. Csupán az alapszabályok azon pontjának meghatározásába nem bocsátkozott, melly kívánja, hogy a gyermek-tagok, midőn 21 éves korukat elérendik, a nagy hitterjesztő társulatba irassák be magukat. Azt tartjuk azonban, hogy e kérdés eldöntése nem oly sürgető, hogy e végett a sz. gyermeksege társulata megalakulása bárhol is akadályozva lenne. Nem titkolhatjuk szinte a föntközlött tudósításból származott örömlenket, melly annál nagyobb, minél kívánatosabb dolog, hogy a sz. gyermeksege társulata a t. kegyes s más tanító rendek számos s virágzó iskoláiban gyökeret verjen, minek sikeréről kételkedni nem lehet. Bizonyosság erre azon jámbor testvérületek, mellyek a néhai jezuita-atyák által kezelt iskolákban virágzottak, s mellyek a katolikus hitéletet a tanuló ifjuság között kiolthatatlanul fölköltötték.

Szerk.

egészítem ki. Legyen áldás a kath. szeretet filléreim, terjedjen az egyedül üdvözítő religio, és dicséртesség a Jézus Krisztus, Mind örökké Amen.

Bende József.

Különfélék.

Az ő es. kir. apostoli fölsége által kegyelmesen ki-nevezett kassai püspök mélt. Fábry Ignác ur e napok-ban Bécsből jöven, Pesten néhány napig időzött.

Pápa ő szentsége mart. 15-én tartott consistorium-ban több bíbornokot nevezett ki, s püspököket erősített meg, ezek között 3 magyarhonit is, t. i. nm. Kunszt József kalocsai érseket, mélt. Krautmann József esztergomi kanonokot tinninai püspöknek, s mélt. Hajnald Lajos urat s erdélymegyei coadjutort hebroni püspöknek.

A nemzeti museum érdemes igazgatója, ns. Kubinyi Agoston ur csak imint intézett egy fölhívást a kertészet magyarországi barátihoz, mellyben őket egy, folyó évi május 2-dik, 3-dik, 4-dik napján a magyar nemzeti muzeum épületében tartandó virág- s egyéb kerti termé-nyek kiállítására fölszólítja. Lapunk szüke nem engedvén meg az egész fölhívás közlését, annak némelly főpontjait ide írjuk. 1. A kiállítás megnyitattik f. évi május 2. nap-ján s tart május 4-kéig bezárólag. 2. A kiállítandó tárg-nyak aprilis 29-kéig okvetetlenül beküldessenek e cím alatt: „A virág stb. kiállítást rendező választmánynak a nemzeti muzeum épületében.” 3. Kik a kiállításához kül-deményeikkel járulni szándékoznak, kéretnek, hogy az iránt a választmányt apr. 15-ikig értesíteni sziveskedjenek. 4. A kiállított tárgy a beküldő tulajdona marad, ki a kiállítás befejezte után az iránt legfeljebb három nap alatt rendelkezni sziveskedjék; ellenkező esetben a kiállítási alaptöke gyarapítására fog fordíttatni. 5. A beküldött tárgy mellé jegyzék készíttessék, mellyben a tárgy, a küldő, ennek lakása és utolsó postája, s a termesztés helye meglegyen nevezve. 6. A kiállítás tárgyai: a) mindenféle virág; b) kitevelt és gondosan eltartott tavali, valamint idei üvegházi mindenféle gyümölcs; c) a kertészethez tartozó mindenféle eszközök, például javított oltó-kések, szőlő-metsző ollók; továbbá a kertek díszítésére szolgáló fazekas, bádigos és kosárkötő munkák. 7. A kiállítás je-lesebb tárgyaira jutalmak tűzettek, mellyek odaítélését a kertészet szakembereiből álló választmány fogja véghez vinni. A többi czikkek különféle jutalmakról szólnak.

Genfben febr. 21-kén az államtanács elnöke a városházában a genfi kath. polgároknak küldöttségét fo-gadta. A küldöttség, mellynek tagjait többnyire a kath. községek bírái s tanácsosai alkották, 50 személyből állott. A küldöttség azért könyörgött az elnöknel, hogy a can-tonbeli katolikusok kérelmét, melly szerint a száműzött Marilley püspöknek szabad visszatérését, a főpásztori működése folytatását ohajtsák, az államtanács elibe ter-jeszteni sziveskednék. Az egy óránál tovább tartott fogadás rendkívül élénk volt. Az elnök magára vállalta a kül-döttség tagjai által aláírt levélnek az államtanács elibe

terjesztését. A küldöttség azt hiszi, hogy kérelmére az államtanács válasza soká késni nem fog.

A spanyol királyné február 19-dikén látogatta meg Atocha templomát, hálát adandó a szerencsés szülésért. A város minden testületei s ezéhei diadal-kapukat emel-tek az ünnep díszítésére. Ő fölsége igen meg volt indulva, midőn az egyik utcában több száz szabadon eresztett fehér galamb röpködött kocsija körül. Ugyan az történt több diadal-kapunál is. A királyné több ízben föállott kocsijában s ujonszülöttét magasan föntartá, mire a nép-ség végnélkül örömszajra fakadt. — Másfél óráig tartott a menet, még Atocha templomához ért, hol a királyné az oltár előtt leborult, szeméj könyben usztak s fönhangon, mindenki hallatára imígy imádkozott: „Oh mennyország királynéja, anyák anyja, neckd ajánlom én ezen gyerme-ket, Vedd őtet kegyelmed szárnyai alá, légy mindkettőnk szószólója szent Fiadnál, hogy ő a mindenható Atya elébe vigye forró könyörgésemet. A Szentlélek világositson meg engem ezen gyermek nevelésénél, hogy egykor méltó lehessen elfoglalni azon állomást, mellyet neki a legke-gyesebb Atya kijelelt. Szent Fiad földalminál, mellyeket vele érezteél, kérek téged Boldogságos szűz! esedézd ki számomra Fiadnál ezen gyermekem megmaradását, légy Te az én anyai örömmimnek menhelye. Amen.” — Sűrű könyek miatt a királyné tovább nem szólhatott. Viszsa-menetkor az országgyűlés elnöke beszédet tartott a ki-rálynéhoz, melly ezt ismét könyekre fakasztá. A beavatás után egész Madrid városa három napig ünnepelt.

Csöd kántor-tanítói állomásra.

A es. k. katonai hatóság engedelméből Nográdvár-megyében, Tereske helységében kántor-tanítói hivatal betöltésére helyszínen e f. évi apr. 15-dik napja kitűzet-vén, az azt elnyerni kívánóknak tudomásul adatik. Kelt Nográdon, mart. 20. 1852. Lukácsy Imre, ker. alesp. által.

Kegyes adományok jegyzéke.

Chinai gyermekeknek: rász-kérészturi hívek 2 f. 12 kr.; bényi hívek 1 f. 3 kr.; ugyanazok a biterjesztő tár-sulatnak 1 f. 3 k. Nt. Berecz Imre a sz. gyermek társulata javára 1 f. Ugyanazon célra adtak: a n.-várad iskolá-leánykák 2 f. 16 kr.; egy valaki 2 f. 44 k.; gyöngyösi felső plebániabeli hívek újlag 7 f. nt. Ficzek Károly káplán ur 1 f. Ajka-rendeki hívek 1 f. 48 kr. Előszállási iskolás-gyermekek Lindenthal Ignác tanítójuk fölszólítására összegyűjtöttek 1 f. 53 k. a lelkesz ehhez adott 1 f. az iskolamester pedig 42 k. összesen 5 f. 36 k. Gyön-gyösről t. Szabó Julianna 1 f. nt. a t. eszmadia-ezéh 2 f. mind pengő pénzben.

Igazítás.

Lapunk 13-dik számában, 97-dik lapon, 2-dik ha-szában a 16-dik verset így kell olvasni: „Azt elvagdál-ván fura föltegyék.”

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat;” szerkesztő Blümelhuber Ferencz.

Emich és Eisenfels könyvnyomdája, uri-utca, 8. sz.